

Wymagania edukacyjne z geografii w klasie VII

1. Podstawy geografii

- wyjaśnia znaczenie terminu *geografia*
- przedstawia podział nauk geograficznych
- przedstawia różnice między geografią fizyczną a geografią społeczno-ekonomiczną
- wymienia źródła informacji geograficznej
- podaje wymiary Ziemi oraz główne cechy jej kształtu
- wyjaśnia różnicę między elipsoidą a geoidą
- wyjaśnia znaczenie terminów: *siatka geograficzna, południk, równoleżnik, zwrotnik, długość geograficzna, szerokość geograficzna*
- odczytuje wartości szerokości geograficznej zwrotników, kół podbiegunowych oraz biegunów
- wymienia cechy południków i równoleżników
- odczytuje długość i szerokość geograficzną na globusie i na mapie
- podaje cechy siatki geograficznej
- określa położenie geograficzne punktów i obszarów na mapie
- wskazuje obiekty na mapie na podstawie podanych współrzędnych geograficznych
- oblicza odległość (rozciągłość) między dwoma punktami na mapie
- wyjaśnia znaczenie terminów: *mapa, skala, siatka kartograficzna, legenda mapy*
- wymienia elementy mapy
- wyjaśnia różnice między siatką kartograficzną a siatką geograficzną
- wymienia rodzaje skal
- szereguje skale w kolejności od największej do najmniejszej
- przedstawia skalę liczbową w postaci mianowanej i podziałki liniowej
- posługuje się skalą mapy do obliczania odległości na mapie i w terenie
- oblicza skalę mapy na podstawie odległości między obiektami przedstawionymi na mapie i w terenie
- wyjaśnia znaczenie terminów: *wysokość względna, wysokość bezwzględna, poziomica, mapa hipsometryczna*
- wymienia i charakteryzuje metody przedstawiania zjawisk na mapach
- odczytuje z map informacje przedstawione za pomocą różnych metod kartograficznych
- omawia sposoby przedstawiania rzeźby terenu na mapach
- odczytuje z mapy wysokość bezwzględną
- oblicza wysokość względną
- przedstawia podział map ze względu na treść, skalę i przeznaczenie
- omawia zastosowanie map

2. Środowisko przyrodnicze Polski

- wskazuje na mapie granicę między Europą a Azją
- określa położenie fizycznogeograficzne i polityczne Polski
- odczytuje współrzędne geograficzne wybranych punktów na mapie Polski i Europy
- na podstawie podanych współrzędnych geograficznych wskazuje skrajne punkty Polski i Europy
- oblicza rozciągłość południkową i równoleżnikową Polski
- opisuje konsekwencje rozciągłości południkowej i równoleżnikowej Polski i Europy
- podaje całkowitą i administracyjną powierzchnię Polski
- wskazuje na mapie przebieg granic Polski (w tym morskich wód wewnętrznych)
- charakteryzuje płytową budowę litosfery
- omawia najważniejsze wydarzenia z przeszłości geologicznej obszaru Polski
- określa struktury geologiczne Polski na tle Europy ze szczególnym uwzględnieniem obszarów fałdowań
- wymienia ery i okresy geologiczne
- przedstawia wpływ ruchów górotwórczych w Europie na ukształtowanie powierzchni Polski
- rozróżnia typy genetyczne gór i podaje ich cechy
- wyjaśnia, na czym polegają ruchy górotwórcze
- podaje przykłady różnych typów gór i wskazuje je na mapie
- przedstawia wpływ ruchów górotwórczych w Europie na ukształtowanie powierzchni Polski
- wyjaśnia znaczenie terminów: *krajobraz polodowcowy, rzeźba polodowcowa (glacjalna)*
- przedstawia proces powstawania lodowców

- omawia zlodowacenia, które wystąpiły na obszarze Polski
- przedstawia wpływ zlodowaceń w Europie na ukształtowanie powierzchni Polski
- charakteryzuje działalność rzeźbotwórczą lądolodu i lodowców górskich na obszarze Polski
- wymienia formy terenu utworzone na obszarze Polski przez lądolód skandynawski
- charakteryzuje cechy ukształtowania powierzchni kraju na podstawie mapy ogólnogeograficznej
- przedstawia czynniki kształtujące rzeźbę terenu Polski
- charakteryzuje pasy rzeźby terenu Polski
- przedstawia wpływ ruchów górotwórczych i zlodowaceń w Europie na ukształtowanie powierzchni Polski
- omawia występowanie głównych skał w Polsce
- wymienia główne rodzaje surowców mineralnych Polski i podaje ich przykłady
- wskazuje na mapie rozmieszczenie głównych rodzajów surowców mineralnych Polski
- omawia znaczenie gospodarcze wybranych surowców mineralnych
- rozumie różnicę między klimatem a pogodą
- wymienia czynniki klimatotwórcze
- charakteryzuje główne czynniki kształtujące klimat Polski na tle Europy
- omawia wpływ głównych mas powietrza na klimat i pogodę w Polsce
- charakteryzuje elementy klimatu Polski (m.in. temperaturę powietrza, opady i wiatry) oraz długość okresu wegetacyjnego
- oblicza średnią roczną temperaturę powietrza, sumę opadów, amplitudę temperatury
- wyjaśnia, czym jest okres wegetacyjny i omawia jego zróżnicowanie na obszarze Polski
- analizuje zróżnicowanie klimatyczne Polski na podstawie klimatogramów sporządzonych dla wybranych stacji meteorologicznych
- wyjaśnia wpływ zmienności pogody w Polsce na rolnictwo, transport i turystykę
- wyjaśnia znaczenie terminu *przeptyw*
- wyjaśnia znaczenie terminów: *źródło, rzeka główna, dopływ, system rzeczny, dorzecze, zlewisko, ujście deltowe, ujście lejcowate*
- wskazuje na mapie główne rzeki Europy
- charakteryzuje przeptywy wybranych rzek Europy i Polski
- wyjaśnia, na czym polega asymetria dorzeczy Wisły i Odry
- charakteryzuje systemy rzeczne Wisły i Odry i porównuje je z wybranymi systemami rzecznyymi w Europie
- opisuje cechy oraz walory przyrodnicze Wisły i Odry na podstawie mapy
- opisuje przyrodnicze i gospodarcze znaczenie rzek w Polsce
- wyjaśnia znaczenie terminu *przeptyw*
- wyjaśnia znaczenie terminów: *źródło, rzeka główna, dopływ, system rzeczny, dorzecze, zlewisko, ujście deltowe, ujście lejcowate*
- wskazuje na mapie główne rzeki Europy
- charakteryzuje przeptywy wybranych rzek Europy i Polski
- wyjaśnia, na czym polega asymetria dorzeczy Wisły i Odry
- charakteryzuje systemy rzeczne Wisły i Odry i porównuje je z wybranymi systemami rzecznyymi w Europie
- opisuje cechy oraz walory przyrodnicze Wisły i Odry na podstawie mapy
- opisuje przyrodnicze i gospodarcze znaczenie rzek w Polsce
- wyjaśnia znaczenie terminów: *gleba, czynniki glebotwórcze, procesy glebotwórcze, profil glebowy*
- wymienia typy genetyczne gleb występujących w Polsce
- wyróżnia najważniejsze cechy gleby brunatnej, biellicowej, czarnoziemiu, mady i rędziny na podstawie profilów glebowych
- wskazuje rozmieszczenie gleb na mapie Polski
- wyjaśnia znaczenie terminu *lesistość*
- rozróżnia główne rodzaje lasów w Polsce (na podstawie filmu, ilustracji lub w terenie)
- omawia przyrodnicze i gospodarcze funkcje lasów
- wyjaśnia zróżnicowanie przestrzenne wskaźnika lesistości Polski
- oblicza wskaźnik lesistości
- wymienia formy ochrony przyrody w Polsce
- wskazuje na mapie parki narodowe
- charakteryzuje wybrane parki narodowe w Polsce
- podaje przykłady rezerwatów przyrody, parków krajobrazowych i pomników przyrody występujących na obszarze regionu, w którym mieszka
- wymienia przykłady chronionych gatunków roślin i zwierząt w Polsce
- ocenia najważniejsze działania w zakresie ochrony środowiska
- przyjmuje postawę współodpowiedzialności za stan środowiska przyrodniczego Polski

3. Ludność i urbanizacja w Polsce

- omawia najważniejsze zmiany na mapie politycznej Europy w drugiej połowie XX w.
- określa położenie polityczne Polski
- wskazuje na mapie państwa Europy i podaje ich stolice
- omawia podział administracyjny Polski
- **podaje nazwy województw i ich stolic oraz wskazuje je na mapie**
- wyjaśnia znaczenie terminów: *demografia, przyrost naturalny, współczynnik przyrostu naturalnego, wyż demograficzny, niż demograficzny*
- charakteryzuje zmiany liczby ludności Polski i Europy po 1945 r. na podstawie danych statystycznych i map
- charakteryzuje przyrost naturalny ludności Polski na tle Europy
- odczytuje z tabel i diagramów dane dotyczące liczby urodzeń, zgonów i przyrostu naturalnego, a następnie analizuje je i formułuje wnioski na ich podstawie
- oblicza współczynnik przyrostu naturalnego
- analizuje na podstawie map przestrzenne zróżnicowanie współczynnika przyrostu naturalnego w Polsce oraz w Europie
- porównuje zmiany w przyroście naturalnym ludności w Polsce i wybranych krajach Europy
- wyjaśnia znaczenie terminów: *piramida płci i wieku, średnia długość trwania życia*
- odczytuje z tabel i diagramów (w tym z piramidy płci i wieku) dane dotyczące struktury płci i wieku, a następnie analizuje je i formułuje wnioski
- charakteryzuje strukturę płci i wieku ludności Polski na podstawie piramidy płci i wieku
- porównuje strukturę płci i wieku ludności Polski z analogicznymi strukturami w wybranych państwach europejskich
- porównuje średnią długość trwania życia Polaków ze średnią długością trwania życia ludności innych państw
- wymienia konsekwencje starzenia się polskiego społeczeństwa
- wyjaśnia termin *gęstość zaludnienia*
- wymienia czynniki wpływające na nierównomierne rozmieszczenie ludności w Polsce
- wyjaśnia zróżnicowanie gęstości zaludnienia na obszarze Polski na podstawie map tematycznych
- wyjaśnia terminy: *migracje, imigracja, emigracja, saldo migracji, współczynnik salda migracji, przyrost rzeczywisty, współczynnik przyrostu rzeczywistego*
- wyjaśnia różnicę między imigracją a emigracją
- określa przyczyny i skutki migracji wewnętrznych
- odczytuje z wykresów saldo migracji w polskich miastach na przestrzeni lat
- odczytuje z tabel i diagramów dane dotyczące wielkości i kierunków migracji zagranicznych w Polsce
- analizuje kierunki migracji z Polski i do Polski, a następnie wyciąga wnioski
- porównuje zmiany w przyroście rzeczywistym ludności Polski i wybranych państw europejskich
- wymienia główne skupiska Polonii na świecie
- formułuje hipotezy dotyczące przyczyn i skutków migracji zagranicznych w Polsce
- podaje główne przyczyny i skutki migracji zagranicznych w Polsce
- oblicza współczynnik przyrostu rzeczywistego
- podaje cechy struktury narodowościowej ludności Polski na tle wybranych państw Europy
- wymienia główne skupiska mniejszości narodowych w Polsce i wskazuje je na mapie
- charakteryzuje społeczności etniczne w Polsce
- porównuje i wyjaśnia zróżnicowanie narodowościowe, etniczne oraz wyznaniowe ludności Polski i wybranych państw europejskich
- wyjaśnia znaczenie terminów: *struktura zatrudnienia, bezrobocie, stopa bezrobocia, ludność aktywna zawodowo*
- omawia podział gospodarki na sektory i wykazuje ich znaczenie w rozwoju społeczno-gospodarczym państwa
- określa różnice w strukturze zatrudnienia ludności w Polsce i w wybranych państwach europejskich
- porównuje zmiany w strukturze zatrudnienia w Polsce w XX i XXI w. na podstawie danych statystycznych
- porównuje wielkość bezrobocia w Polsce i innych krajach europejskich
- podaje przyczyny i skutki bezrobocia w Polsce
- wyjaśnia znaczenie terminu *miasto*
- identyfikuje przyczyny rozwoju największych polskich miast
- omawia funkcje miast
- podaje przykłady miast pełniących różne funkcje
- charakteryzuje przemiany współczesnych miast
- omawia problemy mieszkańców dużych miast
- wyjaśnia znaczenie terminów: *urbanizacja, wskaźnik urbanizacji, aglomeracja monocentryczna, aglomeracja policentryczna (konurbacja)*
- analizuje poziom urbanizacji w Polsce i w Europie na podstawie danych statystycznych
- analizuje rozmieszczenie oraz wielkość miast w Polsce

- wskazuje na mapie największe miasta w Polsce
- wymienia typy zespołów miejskich i podaje ich przykłady w Polsce
- podaje różnice między aglomeracją monocentryczną a konurbacją

4. Rolnictwo i przemysł Polski

- omawia funkcje rolnictwa jako sektora gospodarki
- opisuje przyrodnicze warunki rozwoju rolnictwa w Polsce
- opisuje pozapryrodnicze warunki rozwoju rolnictwa w Polsce
- wymienia nazwy regionów rolniczych w Polsce o najkorzystniejszych warunkach do produkcji rolnej i wskazuje je na mapie
- omawia korzyści, szanse i zagrożenia dla polskiego rolnictwa wynikające z członkostwa naszego kraju w Unii Europejskiej
- wyjaśnia znaczenie terminów: *plony, zbiory, areal*
- omawia strukturę użytkowania ziemi w Polsce na tle innych krajów Europy
- wymienia główne uprawy w Polsce
- omawia rozmieszczenie głównych upraw w Polsce
- podaje przyczyny zróżnicowania w rozmieszczeniu wybranych upraw (pszenicy, ziemniaków, buraków cukrowych) w Polsce
- podaje najważniejsze wymagania głównych roślin uprawnych w Polsce
- wskazuje główne rejony warzywnictwa i sadownictwa w Polsce
- przedstawia znaczenie upraw dla gospodarki Polski
- porównuje produkcję roślinną w Polsce z produkcją w innych krajach Europy
- wyjaśnia znaczenie terminów: *hodowla, pogłowie*
- wymienia główne zwierzęta gospodarskie w Polsce
- przedstawia znaczenie gospodarcze hodowli zwierząt
- wymienia regiony hodowli zwierząt gospodarskich i wskazuje je na mapie
- wymienia przyczyny zróżnicowania w rozmieszczeniu hodowli bydła i trzody chlewnej w Polsce
- porównuje produkcję zwierzęcą w Polsce z produkcją zwierzęcą w innych krajach Europy
- przedstawia przemysł jako sektor gospodarki i omawia jego rolę w rozwoju społeczno-gospodarczym kraju
- rozróżnia główne działy przemysłu
- omawia rozwój przemysłu w Polsce po II wojnie światowej
- wyjaśnia przyczyny zmian w strukturze przemysłu Polski
- omawia przyczyny i skutki restrukturyzacji polskiego przemysłu
- wymienia źródła energii
- charakteryzuje strukturę produkcji energii elektrycznej w Polsce wg rodzajów elektrowni źródeł na tle wybranych krajów Europy
- wymienia rodzaje elektrowni
- lokalizuje na mapie największe elektrownie w Polsce
- omawia wykorzystanie odnawialnych źródeł energii w Polsce
- wymienia i wskazuje na mapie największe porty morskie w Polsce
- charakteryzuje na podstawie diagramów strukturę i wielkość przeładunków w polskich portach morskich
- przedstawia sytuację polskiego rybołówstwa oraz przemysłu stoczniowego
- ocenia możliwości rozwoju gospodarki morskiej w Polsce

5. Usługi w Polsce

- omawia zróżnicowanie usług w Polsce i ich rolę w rozwoju gospodarki
- wyjaśnia znaczenie terminu *komunikacja*
- omawia rodzaje transportu lądowego w Polsce
- omawia gęstość dróg kołowych i autostrad w Polsce
- charakteryzuje na podstawie mapy sieć kolejową w Polsce
- ocenia znaczenie transportu lądowego dla jakości życia mieszkańców i rozwoju gospodarczego naszego kraju
- wymienia rodzaje transportu wodnego
- ocenia znaczenie transportu wodnego (morskiego i śródlądowego) dla jakości życia mieszkańców i rozwoju gospodarczego naszego kraju
- wymienia nazwy głównych szlaków transportu śródlądowego i wskazuje je na mapie Polski
- wskazuje na mapie porty lotnicze
- omawia rolę transportu lotniczego w przewozie pasażerów i ładunków
- wymienia rodzaje łączności

- ocenia znaczenie łączności dla jakości życia mieszkańców i rozwoju gospodarczego Polski
- wyjaśnia znaczenie terminu *turystyka*
- dokonuje podziału turystyki
- charakteryzuje na przykładach walory turystyczne Polski
- omawia na podstawie danych statystycznych wpływy z turystyki w wybranych krajach Europy i w Polsce
- wyjaśnia znaczenie turystyki dla gospodarki kraju
- wymienia obszary Polski o dużym znaczeniu dla turystyki
- charakteryzuje na podstawie różnych źródeł wybrane regiony turystyczne Polski
- ocenia atrakcyjność turystyczną wybranego regionu Polski
- wskazuje na mapie obiekty turystyczne stanowiące największą atrakcję danego regionu
- charakteryzuje wybrane polskie obiekty z *Listy UNESCO* i wskazuje je na mapie
- dokonuje refleksji nad wartością obiektów dziedzictwa kulturowego Polski
- wyjaśnia znaczenie terminów: *eksport, import, saldo bilansu handlu zagranicznego*
- charakteryzuje bilans handlu zagranicznego Polski
- wymienia kraje będące głównymi partnerami handlowymi Polski
- omawia strukturę towarową handlu międzynarodowego Polski
- ocenia znaczenie handlu zagranicznego dla polskiej gospodarki
- podaje przykłady sukcesów polskich firm na arenie międzynarodowej

6. Zanieczyszczenie środowiska przyrodniczego Polski

- wymienia źródła zanieczyszczeń
- charakteryzuje stan środowiska przyrodniczego Polski
- omawia różne rodzaje zanieczyszczeń i ich wpływ na środowisko przyrodnicze
- omawia na podstawie schematu przyczyny emisji gazów cieplarnianych i powstawania kwaśnych opadów
- omawia proces powstawania smogu
- analizuje stan zanieczyszczenia wód śródlądowych na podstawie mapy tematycznej
- omawia skutki zanieczyszczeń środowiska przyrodniczego i ich wpływ na zachowanie walorów dziedzictwa przyrodniczego we własnym regionie

7. Relacje między elementami środowiska geograficznego

- wyjaśnia znaczenie terminów: *powódź, dolina rzeczna, koryto rzeczne, obszar zalewowy, sztuczny zbiornik wodny, retencja naturalna*
- wymienia przyczyny powodzi
- opisuje zjawisko powodzi
- wskazuje na mapie Polski Dolny Śląsk oraz Małopolskę jako przykłady obszarów zagrożonych powodzią
- przedstawia największe powodzie w historii Polski i ich skutki
- ustala czynniki sprzyjające powodziom w Polsce
- określa rolę sztucznych zbiorników wodnych w Polsce w systemie ochrony przeciwpowodziowej
- analizuje i porównuje konsekwencje stosowania różnych metod ochrony przeciwpowodziowej oraz określa wpływ zabudowy obszarów zalewowych i sztucznych zbiorników wodnych na występowanie i skutki powodzi na przykładzie Dolnego Śląska i Małopolski
- analizuje warunki przyrodnicze i pozaprzyrodnicze sprzyjające produkcji energii ze źródeł nieodnawialnych i odnawialnych lub ograniczające tę produkcję
- określa wpływ warunków przyrodniczych i pozaprzyrodniczych na rozwój energetyki na przykładzie województw pomorskiego i łódzkiego
- analizuje dane statystyczne dotyczące liczby farm wiatrowych w województwach łódzkim i pomorskim
- określa przyczyny migracji do stref podmiejskich
- identyfikuje związki między rozwojem dużych miast a zmianami struktury ludności na przykładzie obszarów metropolitalnych Warszawy i Krakowa
- identyfikuje związki między rozwojem dużych miast a zmianami w strefach podmiejskich w zakresie użytkowania i zagospodarowania terenu oraz stylu zabudowy na przykładzie obszarów metropolitalnych Warszawy i Krakowa
- analizuje współczynnik salda migracji na przykładzie województw zachodniopomorskiego i podlaskiego
- określa wpływ migracji na strukturę wieku ludności wiejskiej na przykładach wybranych gmin województw zachodniopomorskiego i podlaskiego
- analizuje dane statystyczne dotyczące zmian w zaludnieniu na przykładzie województw zachodniopomorskiego i podlaskiego
- porównuje cechy gospodarki centralnie sterowanej i gospodarki rynkowej
- wymienia cechy gospodarki w konurbacji katowickiej i aglomeracji łódzkiej przed i po 1989 r.

- wykazuje wpływ przemian politycznych i gospodarczych w Polsce po 1989 r. na zmiany struktury zatrudnienia w konurbacji katowickiej i aglomeracji łódzkiej
- wyjaśnia znaczenie terminów: *centra logistyczne*, *spedycja*
- omawia sieć autostrad i dróg ekspresowych na podstawie mapy
- identyfikuje związki między przebiegiem autostrad i dróg ekspresowych a lokalizacją przedsiębiorstw przemysłowych, centrów logistycznych i handlowych na obszarze metropolitalnym Wrocławia
- wymienia główne inwestycje przemysłowe we Wrocławiu i w okolicach
- identyfikuje związki między transportem morskim a lokalizacją inwestycji przemysłowych i usługowych na przykładzie Trójmiasta
- określa wpływ walorów przyrodniczych wybrzeża Bałtyku na rozwój turystyki na tym obszarze
- określa wpływ dziedzictwa kulturowego Małopolski na rozwój turystyki na tym obszarze
- wymienia najważniejsze walory turystyczne wybrzeża Bałtyku
- wymienia najważniejsze walory turystyczne Małopolski
- analizuje dane statystyczne dotyczące ruchu turystycznego nad Morzem Bałtyckim i w Krakowie
- omawia ruch turystyczny w Polsce na podstawie map tematycznych

8. Mój region i moja mała ojczyzna

- wyjaśnia znaczenie terminu *region*
- wskazuje położenie swojego regionu geograficznego na mapie Polski
- przedstawia źródła informacji o swoim regionie
- charakteryzuje środowisko przyrodnicze własnego regionu oraz określa jego główne cechy na podstawie map tematycznych
- rozpoznaje skały występujące we własnym regionie
- prezentuje główne cechy struktury demograficznej ludności i gospodarki własnego regionu na podstawie wyszukanych danych statystycznych i map tematycznych
- przedstawia przyrodnicze i kulturowe walory własnego regionu
- projektuje trasę wycieczki krajoznawczej po własnym regionie na podstawie różnych źródeł informacji oraz własnych obserwacji terenowych
- wykazuje zależności między elementami środowiska geograficznego na podstawie obserwacji terenowych przeprowadzonych w wybranym miejscu własnego regionu
- dyskutuje na temat form współpracy między własnym regionem a partnerskimi regionami zagranicznymi, w tym z euroregionami
- przedstawia na przykładach osiągnięcia Polaków związanych z regionem w różnych dziedzinach życia społeczno-gospodarczego
- określa obszar utożsamiany z małą ojczyzną jako symboliczną przestrzeń w wymiarze lokalnym
- przedstawia źródła informacji o swojej małej ojczyźnie
- rozpoznaje w terenie główne obiekty charakterystyczne dla małej ojczyzny i decydujące o jej atrakcyjności
- przedstawia w dowolnej formie atrakcyjność małej ojczyzny jako miejsca zamieszkania i rozwoju określonej działalności gospodarczej na podstawie informacji wyszukanych w różnych źródłach
- projektuje na podstawie własnych obserwacji terenowych działania służące zachowaniu walorów środowiska geograficznego (przyrodniczego i kulturowego) oraz poprawie warunków życia lokalnej społeczności
- identyfikuje się z małą ojczyzną i czuje się współodpowiedzialny za kształtowanie ładu przestrzennego oraz za jej rozwój

KRYTERIA OCEN SEMESTRALNYCH/KOŃCOWOROCZNYCH

Ocena celująca

Uczeń opanował całkowicie zakres podstawy programowej. Zawsze stosuje odpowiednią terminologię geograficzną. Samodzielnie wyszukuje dane w różnych źródłach informacji geograficznej. Swoją wiedzę często wykracza ponad założenia podstawy programowej. Jest bardzo aktywny na zajęciach i zawsze do nich przygotowany. Z własnej inicjatywy przygotowuje dodatkowe referaty/plakaty/projekty. Bierze udział w konkursach geograficznych i olimpiadzie przedmiotowej, zajmując wysokie pozycje co najmniej na szczeblu dzielnicowym.

Ocena bardzo dobra

Uczeń opanował cały zakres podstawy programowej. Poprawnie stosuje terminologię z zakresu geografii. Samodzielnie korzysta z różnych źródeł informacji geograficznej tj. map, planów, schematów, roczników statystycznych, wykresów, diagramów, literatury popularnonaukowej, czasopism, programów telewizyjnych czy źródeł multimedialnych. Potrafi wykorzystać uzyskane dane, formułując na ich podstawie wnioski, dostrzega prawidłowości i bezbłędnie interpretuje różnego rodzaju mapy (ogólnogeograficzne, tematyczne). Uczeń potrafi formułować wnioski z dokonywanych obserwacji i z zajęć terenowych. Uczeń dostrzega sieć zależności między środowiskiem przyrodniczym a działalnością człowieka i konstruuje ciąg przyczynowo-skutkowy. Samodzielnie stawia hipotezy i potrafi skutecznie uargumentować swoje stanowisko. Proponuje rozwiązania problemów dotyczących środowiska przyrodniczego. Swoją postawą dba o środowisko naturalne i dostrzega zagrożenia płynące z niezrównoważonego rozwoju na linii człowiek-środowisko. Potrafi zastosować uzyskaną wiedzę i umiejętności w życiu codziennym. Jest aktywny na zajęciach i zawsze do nich przygotowany.

Ocena dobra

Uczeń opanował w stopniu wystarczającym zakres podstawy programowej. Poprawnie stosuje terminologię geograficzną. Samodzielnie korzysta z różnych źródeł informacji geograficznej (map, planów, schematów, roczników statystycznych, wykresów, diagramów, literatury popularnonaukowej, czasopism, programów telewizyjnych czy źródeł multimedialnych) i potrafi na ich podstawie formułować wnioski i zależności. Poprawnie interpretuje mapy, plany i schematy, sporadycznie z pomocą nauczyciela. Dostrzega zależności między środowiskiem przyrodniczym a działalnością człowieka. Potrafi skonstruować ciąg przyczynowo-skutkowy. Stawia hipotezy dotyczące zjawisk geograficznych i potrafi je uargumentować, niekiedy z niewielką pomocą nauczyciela. Dostrzega problemy i zagrożenia środowiska przyrodniczego i proponuje rozwiązanie kluczowych problemów. Potrafi zastosować zdobytą wiedzę w praktyce. Jest często aktywny na zajęciach i sporadycznie jest nieprzygotowany na lekcje.

Ocena dostateczna

Uczeń w stopniu zadawalającym opanował treści podstawy programowej. Stosuje terminologię geograficzną. Z niewielką pomocą nauczyciela korzysta z różnych źródeł informacji geograficznej oraz wyciąga na ich podstawie proste wnioski. Dostrzega nieskomplikowane ciągi przyczynowo-skutkowe występujące w przyrodzie oraz geografii społeczno-ekonomicznej. Dostrzega podstawowe zależności w relacjach człowiek-środowisko. Z pomocą nauczyciela konstruuje hipotezy i argumentuje je. Potrafi zaproponować postawy przyczyniające się do zrównoważonego rozwoju planety. Czasami stosuje zdobytą wiedzę i umiejętności w życiu codziennym. Jest czasami aktywny na zajęciach i sporadycznie do nich nieprzygotowany.

Ocena dopuszczająca

Uczeń z trudem opanował zakres podstawy programowej lub tylko jej część. Rzadko stosuje terminologię geograficzną. Korzysta z pomocy dydaktycznych i źródeł informacji geograficznej tylko z pomocą nauczyciela. Nie potrafi samodzielnie przeanalizować uzyskanych danych. Bez pomocy nauczyciela nie potrafi skonstruować prostego ciągu przyczynowo-skutkowego i nie dostrzega zależności człowiek-środowisko. Nie umie samodzielnie skonstruować hipotezy, (brak umiejętności abstrakcyjnego myślenia). Nie potrafi wykorzystać zdobytej wiedzy i umiejętności w życiu codziennym. Sporadycznie uczestniczy w zajęciach, często jest do nich nieprzygotowany.

Ocena niedostateczna

Uczeń nie opanował zakresu podstawy programowej. Nie umie stosować podstawowego słownictwa geograficznego. Nie potrafi korzystać ze źródeł informacji geograficznej nawet z pomocą nauczyciela. Sposobem bycia okazuje brak szacunku do otaczającego go środowiska przyrodniczego. Uczeń w sposób lekceważący podchodzi do przedmiotu - nie uczestniczy w zajęciach, jest bardzo często nieprzygotowany. Wynikające z braku zaangażowania luki w wiedzy uniemożliwiają podjęcie nauki w kolejnej klasie.